

2011. május 24. kedd
 Márk evangéliuma 8,11–26

Id. Fazakas Sándor

A farizeusok jelt kívánnak

^{8,11}Kimentek hozzá a farizeusok, és vitatkozni kezdtek vele: mennyei jelt követeltek tőle, kísértve őt. ^{8,12}Jézus lelke mélyéről felsóhajtva így szólt: "Miért kíván jelt ez a nemzedék? Bizony, mondom néktek, nem adatik jel ennek a nemzedéknek." ^{8,13}Ezzel otthagya őket, és ismét hajóba szállva elment a túlsó partra. ^{8,14}De elfelejtettek kenyeret vinni, és mindössze egy kenyér volt velük a hajóban. ^{8,15}Jézus figyelmeztette őket, és így szólt: "Vigyázzatok, óvakodjatok a farizeusok kovászatól és a Heródes kovászatától!" ^{8,16}Erre tanakodni kezdtek arról, hogy nincs kenyérük. ^{8,17}Amikor ezt Jézus észrevette, így szólt hozzájuk: "Mit tanakodtok azon, hogy nincs kenyéretetek? Hát még mindig nem veszitek észre, és nem értitek? Még mindig olyan keményszívűek vagytok?" ^{8,18}Van szemetek, és mégsem láttok, fületek is van, és mégsem hallotok? Nem is emlékeztek?" ^{8,19}Amikor az öt kenyeret megtörtem az ötezernek, hány kosarat szedtetek tele kenyérdarabokkal?" Így feleltek: "Tizenkettőt." ^{8,20}"És amikor a hét kenyeret törtem meg a négyezernek, hány kosarat szedtetek tele kenyérdarabokkal?" Ezt mondták: "Hetet." ^{8,21}Erre Jézus újra megkérdezte: "Még mindig nem értitek?"

A bétsaidai vak meggyógyítása

^{8,22}Amikor Bétsaidába érkeztek, egy vakot vittek hozzá, és kérték, hogy érintse meg. ^{8,23}Ő pedig a vakot kézen fogva kivezette a faluból, azután szemére köpve rátette kezét, és megkérdezte: "Látsz-e valamit?" ^{8,24}Az felnézett, és így szólt: "Úgy látom az embereket, mintha fákat látnék, amint járkálnak." ^{8,25}Aztán Jézus ismét rátette a kezét a szemére, ő pedig körülnézett, és meggyógyult, tisztán látott mindent. ^{8,26}Jézus ekkor hazaküldte őt, és azt mondta: "Még a faluba se menj be!"

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

10–14. vers

A farizeusok faggatják (*ydžétein*), azaz vizsgálztatják, kérdegetik Jézust. Márknál ezt a kifejezést a haszontalan vitatkozás minősíthetetlen kicsengése kíséri, 1,27; 9,10; 14,16; 12,28. Jelt kívánnak (*džétein*), itt azonban formális felhívásként keresni, kérni, kérelmezni, azaz kívánni jelentéssel bír. A farizeusok kísértik (*peiradžein*), azaz próbára teszik, bűnre csábítják Jézust. Az ördög is ezt teszi, amikor bűnre, Istentől való elfordulásra indít (1,13). A farizeusok azért teszik ezt, hogy valamit megtudjanak Jézusról, amit majd a törvénykezés rendjén ellene fordíthatnak, csapdaként használhatnak (10,2). Vádanyagot szeretnének Jézus ellen. Valóban próféta Ő? A prófétaság egyik jele a csodatétel. Valóban Isten közvetlen közelségében áll, és a feladatokat is közvetlenül tőle kapja? Kérdésük: amit Jézus tanít, az egy új, zsidóságon belüli mozgalom, vagy egy teljesen új vallás? Hiszen mást tanít, bűnöket bocsát meg, nem böjtöl, nem tartja meg a szombatot, a tisztálkodási és étkezési rendelkezéseket, a vámszedőkkel és a bűnösökkel közösséget vállal, és a pogányok között térít. Sokan is követik. Ki Ő? Az ördögök fejedelme? Mindez azonban nem elegendő bizonyíték a törvényszék előtt. Nekik többre van szükségük. Jelt kívánnak itt és most. Régi csodáinak jelei nem érdeklik őket. Csapdát állítanak. Ha nincs jel, akkor nem Messiás. Ha van jel, akkor sem Messiás, ugyanis az 5Móz 13,2–6 szerint a hamis prófétát két tény buktatja le. Először: a hamis próféta Jahwetől és a törvénytől való elfordulásra buzdít. A farizeusok szerint Jézus ezt teszi. Másodszor: a jel és a csoda a tévtan tipikus tünete, veszélyességének bizonyítéka.

Jézus megtagadja a jelt. A „bizony mondom néktek” (*dothésetai*) egyértelmű a tagadással, egyébként töredék esküforma, így nincs is értelme. Jelentése „Isten büntessen meg”. Feltételes önelátkozásként hangzik egy eskü részeként. A Zsid 3,11; 4,3-ban ezt olvassuk: „...megesküdtem haragomban”. A LXX-ban is találunk erre példát a Zsolt 95,11-ben, hasonló megfogalmazásban. Jézus így adja tudtukra, hogy semmi esetre sem, soha többé nem kapnak jelt.

15–21. vers

A kovász (*dzyme*) az álnokság és a gyűlölet szimbóluma, a kenyér (*artos*) szinonimája. Az akkori szóhasználatban, átvitt értelemben olyan magatartást vagy tanítást jelöl, mely erjeszt, vagy éppenséggel bomlást okoz, 1Kor 5,6kk. Izraelben minden nap és minden házban kenyeret sütöttek. Minden kisgyermek tudta, hogy mi a kovász. Ha azt akarták, hogy a kenyér lazább és ízletesebb legyen, a tésztát erjeszteni, azaz keleszteni kellett. Hogy a folyamat felgyorsuljon, a lisztben egy darabka már megerjedt tésztát kellett elkeverni, azaz azt a *kevés* kovászt, mely az *egész* anyagot megkelesztette, enyhén savanyította (Mt 13,33). Mivel Palesztinában az erjesztés, kelesztés gyors oszlásba, bomlásba fordulhatott át, ezért tiltott volt kovászt használni az ételáldozathoz, lásd 3Móz 2,11; 2Móz 12,15. A kovász elsősorban az istentelenségnek és az istenellenességnek a képe, 1Kor 5,6; Gal 5,9. Maguk az írástudók is kovászhoz hasonlították az emberi természet romlottságát és a pogányokat.

Szívük mélyén már a tanítványok sem emlékeznek (*mnémonejó*) az öt ezer és a négy ezer megvendégelésnek messiási jeleire. De Jézus emlékezteti őket, és kérdésekkel segíti hozzá őket a megértéshez, isteni személye titkának felismerésére.

Prédikációvázlat

1. „E jelben győzni fogsz”

Te is jelt kívánsz, hogy meggyőződjél, hogy van Isten az égben? Te is kísérted az Urat? Hiszen Ő már egyszer adott jelt, egyszer s mindenkorra, a Golgotán. Amikor Kolombusz megérkezett az Újvilág partjaira, keresztet állíttatott, annak jeleként, hogy ott is Jézus az Úr égen és földön. A kereszt Isten végtelen kegyelmének, és a te büntől való szabadulásodnak a jele. Ne kíváncsi más jelt. Nagy Konstantin császárnak 312-ben, a Róma melletti Milve hídi csata előtt, melyben Maxintiust legyőzi, látomásban megjelent Jézus keresztje és ezt hallotta: „In hoc signa vinces”, azaz „E jelben győzni fogsz”. Másnap a legionáriusok pajzsán Jézus görög nevének kezdőbetűi XP, a zászlókon pedig a kereszt jele volt látható. E győzelemmel ért véget a kereszttyénség üldöztetése, akkor. Neked üzen a mai ige: a kereszt jele alatt győzedelmes az életed. A farizeusok azonban más jelt szeretnének látni, hogy kétségen felüli legyen, hogy Ő a várva-várt Messiás. Hitük szerint a Messiásnak földi dicsőségben, hatalmas pompával kell megjelennie, látható módon a templom oromzatának párkányán, és uralmát ki kell terjessze minden földi hatalom felett, és véget kell vetnie minden nyomorúságnak. Ha Jézus a Messiás, bizonyítsa égi jelekkel. Jézus így válaszol: „Nem adatik jel ennek a nemzetségnek”.

2. Eme nemzetség...

Ennek a nemzetségnek, beleértve a tanítványokat is, kemény a szíve, szeme van és nem lát, füle van és nem hall, és Jézus minden szaváról és tetteről elfelejtkezett. Bár ez a nemzetség jól tudja, hogy Jézus igaz: „Mester tudjuk, hogy igaz vagy”, Mk 12,14, mégis következetesen ellenáll ennek a tudásnak és a Szentlélek erejének. És a mi nemzedékünk, szomszédjaink, gyermekeink, unokáink szíve nem keményedett meg? Nem te is csak a láthatókra nézel és nem a láthatatlanokra, hol ott a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók? Te nem azt mondd: ha látok, akkor hiszek? Jézus neked sem válaszol másként, mint Tamásnak: „...boldogok, akik nem látnak és hisznek”.

„És ott hagyván őket...” Jézus vitába sem száll e hitetlen nemzetséggel, olyan jelt nem adhat, amilyent elvárnak. Ezért magukra hagyja őket. „Elhagyott az Isten” – mondd. Vajon nem azért, mert a kereszt jele mellett más jelekre vártál?

3. „Őrizkedjétek a farizeusok kovászatól!”

Ez a kovász saját önmegigazulásukba vetett hitük, a törvény betűinek szigorú betartása által. Így akarnak Istenhez felemelkedni, elismerésben és jutalomban részesülni. Te és én nem ezt az utat járjuk? Heródes kovásza pedig az ő istentelensége, vaksága, süketsége. Elődeit hatalomféltésből mind megöleti, Keresztelő Jánosnak fejét véteti, és lepaktál Krisztus ellenségeivel, a farizeusokkal. Ez az ő kovásza. E két kovász megteszi a magáét, „megkeleszti, erjeszti” Jézus kortársait: egyre többen hagyják el őt, zárkóznak el előle és nyomják el a Szentlélek hangját. A kovász ma is itt van közöttünk. Következménye vagy a látszat kegyesség vagy a gonosz utánzásának kísértése, melyek járványszerűen ölik ki a lelket embertársainkból. Őrizkedj a farizeusok és Heródes kovászatól!

4. Egymás között tanakodva...

Egymás között tanakodva nem Jézussal beszéljük meg gondjainkat a tanítványok, akik elfelejtenek kenyeret vinni, és csupán egy kenyér van a hajóban. Jézus mellett, közelében is lehetsz ilyen zárkózott. Nélküle is tanakodhatsz, másokkal. Jézus mellett, ugyanabban a hajóban egyetlen kérdéssel vannak elfoglalva, a földi megélhetés kérdésével. Mintha soha sem hallották volna: „Én vagyok az életnek kenyere.” Ezt neked is üzeni Jézus. Fogékony és fogadó kész vagy még Jézus példázatos, rejtélyes szavai iránt? Vagy elmegy a füled mellett Jézus szava, s ott maradsz gondjaiddal, egymás között tanakodva?

5. Még mindig nem értitek?

Még mindig nem értitek? – kérdi Jézus az ő tanítványait. Te sem érted Őt? Ekkora szakadék van közte és közötted? Te is ennyire a farizeusok oldalára sodródtál? Ti is „kívül levők” lettetek? (4,11) Még mindig kemény a szíved? „...a száddal vallást teszel rólam, és szívedben hiszel?” (Róm 10,9) Azért vagyok veled, mondja Jézus, hogy megértsél, és bizonyosságot tegyél rólam (3,14). Hát már semmire sem emlékszel? – kérdi tőled. Emlékezzél rá, hogy megszabadulj a farizeusok és Heródes kovászatól. Ő csupán annyit akar, hogy megrendült hited és bizalmad helyreálljon. Jézus sok-sok kérdésére te pedig így válaszolj: „Uram kihez mehetnék, örök életnek beszéde van tenálad”.